

והמפסידות הן...

:: אסתי קירמאייר

ושוב זה קורה. בחירות. על הפרק הפעם: מי ירכיב את מועצת העיר שלך, המועצה המקומית או האזורית.

ושוב נראה אותן, נרתמות לגיוס ולקיום חוגי הבית, לעשרות הטלפונים, לדוכנים שבקניון הקרוב או במרכז המסחרי.

ושוב נראה את רשימות המועמדים. גברים מצויידיים במבטים קורני הבטחות מישירים עינים לבוחר (ולבוחרת). שוב נראה את הרשימות אשר מעיזות, גם בימנו, להדיר מתוכן נשים לחלוטין.

ושוב נכאב ונתמה כיצד גם במפלגות שלומינו, אשר לכאורה מקדמות תפישת עולם ליברלית ואשר שיוויון פוליטי לנשים הוא כביכול לחם חוקן, נשים לעולם אינן ברות ייצוג שווה ברשימה.

זהירות, נשים לפניך

המספרים מדברים בעד עצמם. לאחר הבחירות האחרונות לעיריות ולרשויות ברחבי הארץ, עמד ממוצע הנשים המכהנות בחברות מועצה על 14.2% ברשויות היהודיות ו-0.5% ברשויות הערביות. שתי נשים בלבד מכהנות כיום כראש עיר - מרים פייברג בנתניה ועל גרמן בהרצליה. ב-45% מהרשויות בישראל לא נבחרה בשנת 2003 אף אשה כחברת מועצה.

ההסברים הסוציולוגיים לקשיי השתלבותן של נשים, כמו גם בני מיעוטים ומגזרים אחרים הסובלים מתת ייצוג בדמוקרטיה המערבית, כוללים בין השאר תיאוריות אודות ציפיות חברתיות שונות מגברים ומנשים בתחום המנהיגות, רשתות חברתיות המאפשרות מוביליות פחותה לנשים בתחומי ניהול והובלה פוליטית וחסמים על רקע מאבקי כוחות מגדריים בחברה. העובדה הפשוטה היא כי נשים מהוות כידוע למעלה מ-50% מציבור הבוחרים, נוטלות חלק נרחב בסיוע

לקמפיינים של מתמודדים שונות (לרוב בהתנדבות), ובסופו של יום סובלות מתת ייצוג חמור בספירה הפוליטית המקומית.

ניתן היה לצפות כי בזירה הפוליטית המקומית יהיה לנשים יתרון ברור ביחס למישור הארצי: עבודת שטח רבת שנים בעיר בתחומים כגון חינוך ורווחה, בהן עוסקות חלק ניכר מן הנשים בישראל, עשויה להוות כר להכרות עם תושבים רבים ותרגום הצלחות באזורים אלו לכוח פוליטי. ההכרות הממושכת עם קבוצות אוכלוסיה נרחבות לאורך שנים יכולה להוות איזון לפעילות קדחנית פנים - מפלגתית, הנתונה לא אחת למניפולציות ממעוזי כוח אליהם קיים קושי מובן לחדור מחוץ. אולם לא כך הדבר,

לאחר הבחירות האחרונות לעיריות ולרשויות ברחבי הארץ, עמד ממוצע הנשים המכהנות בחברות מועצה על 14.2% ברשויות היהודיות ו-0.5% ברשויות הערביות. שתי נשים בלבד מכהנות כיום כראש עיר - מרים פייברג בנתניה ועל גרמן בהרצליה. ב-45% מהרשויות בישראל לא נבחרה בשנת 2003 אף אשה כחברת מועצה.

נימוק אחד למגבלתן של נשים לעיסוק בפוליטיקה המקומית הוא העובדה הפשוטה כי במועצות לא משולם שכר לנבחרים מלבד ראש העיר או המועצה וסגניו. במדינה בה הכנסותיה ורכושה של אשה ממוצעת נמוכים בהרבה מאלו של גבר... עצם יכולתן הכלכלית של נשים לעסוק בפוליטיקה מועטת מראש מזו של גברים.

או איפה הן השבדיות ההן

אילו פתרונות תנסה לקדם תפישה סוציאל-דמוקרטית על מנת להתמודד עם כשל שוק בולט זה? ממרתפיהן של ידידותינו הסקנדינביות (מזל שהן קיימות, שאם לא כן ללא ספק היינו צריכים להמציא אותן) ניתן לשלוף את הפתרונות המוכרים אודות אפלייה מתקנת המוכרת בחקיקה, המעלה באורח ניכר את שיעור הנשים הנבחרות, וכמובן את מדיניות הרווחה (שעות עבודה, שמירת מקום עבודה גם תקופה ממושכת לאחר לידה ועוד) המיטיבה עם גברים ובעיקר עם נשים כנושאות דומיננטיות בעול הביתי. אין ספק כי כינון של מערכות חינוך ורווחה שיוויוניות ורחבות היצע (החל מיום חינוך ארוך ואיכותי וכלה בהשתתפות מוגברת של המדינה בטיפול בקשישים ובחולים) תשחרר נשים רבות יותר מעול הבית והמשפחה ותאפשר להן שותפות שיוויונית בפוליטיקה ובהנהגה, כמו גם בתחומים אחרים. תוכניות חינוך שונות, המופעלות כיום בין השאר על ידי שדולת הנשים ועמותות כגון 'כן' מסייעות לנערות ולצעירות להרחיב את ספקטרום המבט ולראות עצמן משתלבות גם בתחום הפוליטי. מעבר לכך עלינו להפנות את תשומת ליבנו ולשאול: מי מקדם נשים ברשימות לעיריות ולרשויות? ייצוג שיוויוני לכלל חלקי האוכלוסיה הוא יעד סוציאלי-דמוקרטי ממדרגה ראשונה. גם הוא, ולא רק השקעות בחינוך וברווחה, מן הראוי שיהיה שיקול על גבי המפה שתדריך אותנו לקראת הבחירות הקרובות.

ושיעורן הממוצע של נשים המכהנות ברשויות המקומיות (10.2%) נמוך משיעורן של חברות הכנסת (14.1%). נימוק אחד למגבלתן של נשים לעיסוק בפוליטיקה המקומית הוא העובדה הפשוטה כי במועצות לא משולם שכר לנבחרים (מלבד ראש העיר או המועצה וסגניו). במדינה בה הכנסותיה ורכושה של אשה ממוצעת נמוכים בהרבה מאלו של גבר (וזאת בשל: אפליה בשכר; בחירה של נשים במקצועות פחותי הכנסה; השקעה מועטה של נשים מזו של גברים בקריירה עקב ציפיות החברה כי תקדשנה זמןן למשפחה; נטייה מועטה של נשים להיות יזמיות ועצמאיות במקום שכירות, ועוד), עצם יכולתן הכלכלית של נשים לעסוק בפוליטיקה מועטת מראש מזו של גברים. ובימינו ברור עוד יותר הקשר בין עוצמה כלכלית אישית של מועמד ובין יכולתו לפעול בפוליטיקה המקומית והארצית.

אסתי קירמאייר היא תושבת ירושלים, חברת קבוצת חורש ואחת ממתמודדות מפלגת העבודה למועצת עיריית ירושלים

estikirmaier@yahoo.com

קצה הקרחון

כבר שנים אומרים לנו שחברות פרטיות יעילות יותר מהמדינה זרועותיה בביצוע משימות שונות ועל כן ראוי להפריט ולהעביר עבודות לחברות קבלן. לאחרונה גם חיל האוויר מעביר את עבודת התחזוקה לחברות פרטיות אלא שהממצאים מאוד מדאיגים. לפי הכתוב בדה מרקר (5/10/2008) בטייט הסקייחוק שמערך התחזוקה שלה הופרט התגלו ליקויים חמורים ביותר ולא התבצעו בדיקות בסיסיות. זאת משום שהחברה תוגמלה בעיקר לפי מהירות עבודתה ונקנסה בהתאם. כתוצאה מכך התעלמו מהנוהלים המכתיבים מילוי של טפסי בדיקה מפורטים או השבתת המטוסים אם נשכח כלי כלשהו בתוך המטוס (מה שיכול לגרום להתרסקות). בשל הליקויים החמורים החליטו בחיל האוויר לבדוק את הנושא, אך ביתניים חתמו על העברת מערך התחזוקה של מטוסי ההרקולס לטיפול של אותה החברה. האם עד שלא יתרוסק חלילה מטוס לא נסיק את המסקנות?